

Innkalling og saksliste til programstyremøte i arabisk

Dato: 16.03.2022

Tid: 12:15 – 14:00

Sted: «Boksamlingen», rom 238, HF-bygget.

01/22 Godkjenning av saksliste

02/22 Godkjenning av referat fra siste programstyremøte (se vedlegg)

03/22 Sekretæren informerer om

1. Oppfølging av piloten «Studentmobilitet»
2. Emner som skal ha 3-årig emneevaluering (se vedlegg)
3. Gjennomføringstall BAHF-ARAB (se vedlegg)

04/22 Rapport fra ekstern fagfelle – 2021 (se vedlegg)

Programstyret skal studere og kommentere innholdet i rapporten. Fagkoordinator tar notater. Skrivet vil bli lagt ved rapporten som sendes videre til fakultetet.

05/22 Diskutere tilpasninger av emner i møte enkelte forkunnskaper

Flere studenter enn i tidligere som tar emner i arabisk hos oss har arabisk som sitt morsmål. Denne dreiningen i studentmassen gir grunnlag for en overordnet diskusjon rundt temaet tilpasning av program og emner. Styret kan diskutere nærmere hva man eventuelt kan tilpasse, om det er hensiktsmessig sett i lys av fastsatte læringsutbytter i [studieplanen \(BAHF-ARAB\)](#) og om det er noe man skal gå i gang med å gjøre og i så fall hvordan man da går fram?

Fagkoordinator har formulert to spørsmål som inngang til en slik diskusjon:

- a) Hva kan vi forandre i emnebeskrivelsene for å tilpasse emnene til arabisktalende studenter? Skal vi gjøre dette?
- b) Lage nytt kurs for spesielt for denne gruppen? Dette trenger vi imidlertid flere ressurser for å oppnå.

06/22 Forslag til endringer i emnebeskrivelser

Fagmiljøet foreslår å endre på krav til obligatorisk oppmøte i følgende emner: ARA100, ARA111, ARA112, ARA113, ARA115 og ARA211.

UNIVERSITETET I BERGEN

Institutt for fremmedspråk (IF)

Forslag: Fjerne krav til obligatorisk oppmøte i emnebeskrivelsene og sette inn teksten:

«Vi oppmodar studentane til å følgje og delta aktivt i undervisninga.»

07/22 Ymse

Styremedlem kan legge frem saker i møtet under «Ymse» som ikke har blitt meldt inn før utsending av innkalling med saksliste.

RGB – 08.03.2022

Referat programstyremøte i arabisk

Dato: 05.11.2021

Tid: 12:15 – 14:00

Sted: «Boksamlingen», rom 238, HF-bygget.

Til stede: Esmira Nahhri, Adam Dean (studentrepresentant) og Robert Graff Bakkevold (sekretær).

08/21 Godkjenning av sakliste

Esmira vil stryke egen sak 15/21 ettersom det vil være bedre å diskutere saken på et lærermøte og slik finne frem til konkrete tiltak som da kan bli presentert for styret og som styret kan diskutere og eventuelt vedta. Styret vedtok å stryke saken og ser frem til å diskutere saken ved neste anledning.

09/21 Godkjenning av referat (se vedlegg)

Godkjent

11/21 Sekretæren informerer om

1. Gjennomføring av sommerkurs i arabisk
2. Obligatorisk undervisningsaktiviteter og behov for tilrettelegging
3. Plan for 3-årig emneevaluering (se vedlegg)
4. Pilotprosjekt «Studentmobilitet»
5. Valg av studentrepresentant

5) Sekretæren svarte på spørsmål om gjennomføring av valget og fikk konstruktive tilbakemeldinger på hvordan informasjon ut til studenter og fagmiljø kunne vært noe bedre i forkant av valget. Programstudentene ble oppfordret til å stille som kandidater via Mitt UiB og valget ble annonsert i samme kanal. Studenten fikk tilsendt rett til å stemme via deres interne e-postkonto. Valgdeltakelsen var på 17 % og det var derfor rimelig å peke på tiltak som kunne ha hevet valgdeltakelsen.

Styret vil evaluere hvorvidt valg av studentrepresentant skal videreføres som en fast ordning og da se nærmere på hvilke kriterier som skal ligge til grunn for gjennomføringen: når, hvordan og hvorfor.

12/21 Retting av obligatorisk øvingsoppgaver

Studentrepresentant fremmer på vegne av studentene ønske om å gjenoppta bruk av poeng i retting av øvingsoppgaver.

Esmira forklarte fravær av poenggiving i år på obligatoriske øvingsoppgaver som resultat av pressede læringsressurser. Det vil kreve mer arbeid å føre poeng og

bruke fasit. Det har ikke vært grunnlag for å gi assistentene denne type arbeid, men kun retting lik en formativ vurdering.

Svaret ledet til en samtale om hva man skal få tilbakemelding på og hvorfor. Øvingsoppgavene på faget blir utelukkende vurdert som godkjent/ikke godkjent. Dermed har det vært ønskelig for studenter å kunne vite hvorfor man ikke fikk godkjent en oppgave uten henvisning til en summativ vurdering bygget på poenggivning. Et annet alternativ vil være bruk av formativ vurdering som passer bedre til øvingsoppgaver som ikke vil bli vurdert til godkjent/ikke godkjent.

Styret oppfordret fagmiljøet til å diskutere tilbakemeldinger av obligatoriske oppgaver på et lærermøte i forkant av neste semester.

13/21 4-årig bachelor i arabisk?

[Saken omtalt i Khrono. Humaniorameldingen kap. 6](#) åpner opp for å sette i gang interne prosesser med hensikt å opprette et 4-årig bachelorprogram. Styret må ta stilling til om det ønskes å kartlegge nærmere hva som må til og videre legge en plan og fordele ansvar.

Esmira kommentert på vegne av fagmiljøet at det naturlig nok vil kreve mer ressurser å utvide programmet med ett år, anslagsvis øke fagmiljøet til 4-5 ansatte. Styret erkjente at det vil være viktig å begrunne hvorfor man eventuelt bør utvide graden, ikke bare med henvisning til det pedagogiske, men også til andre aspekter som f.eks. arbeidslivsrelevans, områdekunnskap etc. Styret mente det i første omgang bør være et sentralt tema for den 5-årige evalueringen av bachelorprogrammet.

15/21 Sammensetningen av studenter

Undervisere oppgir at nærmere 2/3 av studentene som studerer arabisk høsten 2021 har arabisk som morsmål.

Sak strøket jf. 08/21

16/21 Forslag til endring i emnebeskrivelser for emner med undervisning om høsten

1. ARA113

Forslag fra fagkoordinator om å legge til følgende under «Krav til forkunnskaper»:

Studentar må ha fullført ARA111 og ARA112.

2. ARA115

Forslag fra fagkoordinator om å legge til følgende under «Krav til forkunnskaper»:

Studentar må ha fullført ARA111 og ARA112.

Styret vedtok å innføre foreslåtte krav til forkunnskaper for ARA113 og ARA115 med virkning fra og med høsten 2022.

17/21 Ymse

Styremedlem kan legge frem saker som ikke tidligere har blitt meldt inn før utsending av innkalling med saksliste.

Møtet ble avsluttet med en generell prat om studentrepresentantens rolle i styret.

Plan for 3-årige emneevalueringer:

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
ARA100	JA			JA			JA		
ARA113		JA			JA			JA	
ARA115	JA			JA			JA		
ARA621			JA			JA			JA
ARA111		JA			JA			JA	
ARA112			JA			JA			JA
ARA211		JA			JA			JA	
ARA622			JA			JA			JA

12.10/ Robert Graff Bakkevold

Rapport 581.002 - Produksjon studiepoeng

	HØST 2021	VÅR 2021	HØST 2020	VÅR2020	HØST 2019	VÅR 2019
ARA100	200	20	280	10	250	
ARA115	105	30	120		90	
ARA113	150	45	180		90	105
ARA111		225	60	285	30	225
ARA112		180	30	330	15	180
ARA211		135		45	45	
ARA252				30		15
	455	635	670	700	520	525
SUM	1090		1370		1045	

ARA621	255	15	210	60	195	15
ARA622		90		105		150
	255	105	210	165	195	165
SUM	360		375		360	

ÅRSRAPPORT FRÅ PROGRAMSENSOR

Dato: 1. desember 2021

Namn: Nora S. Eggen, noraeggen@gmail.com, tlf. 98424601

Programsensor ved

- fakultet: HF
- studieprogram/fagområde: BAHF – ARAB, 200-nivå

Oppnevnt for perioden: 1.1.2019 – 31.12.2022

Rapporten gjelder perioden: V19 – H19 – V20 – V21

Innledning

Denne årsrapporten tar for seg emneporteføljen på 200-nivå i programmet BAHF – ARAB, som pr i dag består av kun ett emne ARA211, foruten HIM250. Rapporten gir en beskrivelse av programmet som helhet, emnet ARA211 og hvordan dette emnet er plassert i programmet. Selv om vurdering av HIM250 (bacheloroppgave) ikke inngår i årets bestilling, er det naturlig å knytte noen bemerkninger til dette emnet. Forrige programsensurrapport ble levert 1. desember 2020. Den tok spesielt for seg 100-nivået. Foruten forrige programsensurrapport, bygger denne rapporten på følgende grunnlagsmateriale:

- Programbeskrivelse BAHF – ARAB
- Emnebeskrivelser ARA211 og HIM250, pensumlister, undervisningsplaner

- Eksamen: Oppgavesett og sensorveiledning
- Eksempler på undervisningsmateriale
- Resultatfordeling ARA211 H18 – V21
- Studentevalueringer: Midtveiseevaluering, studentevaluering, rapport fra dialogmøte, samtale student. Jeg ønsket å innhente innspill fra programstudentene, men det viste seg litt vanskelig å få til, så jeg har basert meg på de skriftlige innspillene. Jeg hadde dessuten en samtale med en emnestudent.
- Fagmiljøets evalueringer: Korrespondanse og samtaler med lærerkollegiet og administrasjonen. Det foreligger ikke skriftlig emnerapport, men jeg har fått fyldige muntlige emnerapporter/egenvurderinger.
- Korrespondanse med fagmiljøet på HIM250

Studieprogrammet BAHF – ARAB

BAHF – ARAB-programmet består i 20 p. EXPHIL og EXFAC, 85 p. arabiskspesialisering, 60 p. frie emner og valgemenner, 15 p. BA-oppgave. Arabiskspesialiseringen består i 5 emner på 100-nivå. ARA100, ARA111, ARA112, ARA113 har først og fremst fokus på skriftlige og muntlige språklige ferdigheter, med integrerte innføringer i lingvistikk, litteratur, kultur og religion. ARA115 er en innføring i språkvitenskap med en stor ferdighetskomponent innen dialekt (omtrent 40%). På 200-nivå tar studentene obligatorisk emne ARA211 Tekststudiar i klassisk og moderne standardarabisk (15 p.), samt skriver BA-oppgave (HIM250, 15 p.). Resterende 60 p. benyttes til valgemenner, utveksling eller emner i midtøstenkunnskap. Aktuelle emner innenfor midtøstenkunnskap omfatter historiske emner (HIM101, HIM201) og emner relatert til islam i midtøstenregionen (HIM103, HIM104). Disse emnene anbefales som forkunnskap for HIM250 BA-oppgaven.

Gjennom studieprogrammet skal studentene oppnå både skriftlige og muntlige språkferdigheter, de skal få en grunnleggende leseferdigheter i klassisk arabisk og lese-, skrive- og taleferdigheter i moderne standardarabisk. Studentene skal lære seg å bruke arabiskfilologiens metoder og verktøy, og foruten innsikt i vokabular og grammatikk, oppnå sjangerkunnskap, sosiolingvistisk kunnskap og kunnskap om arabisk kultur, litteratur og samfunn. Språkfagene utgjør 85 p. av bachelorgraden, og det tilbys ingen valgemenner som er relatert til arabisk språk spesifikt eller som eksplisitt legger språkkunnskaper til grunn.

Bacheloroppgave

BA-oppgaven skrives i emnet HIM250 Bacheloroppgåve i Midtaustens historie. Emnet presenteres på emnesiden entydig som et historieemne: “Emnet skal gi studentane djupare innsikt i historisk metode og i historiske problemstillinger gjennom sjølvstendig arbeid med ei historisk oppgåve, bacheloroppgåva.” Alle oppgaver veiledes av fagmiljøet på Midtøstens historie, som eventuelt henter inn biveiledere ved behov. Studentene har mulighet til å bruke arabisk kildemateriale hvis de ønsker det, uten at dette oppgis på emnesiden. De fleste studenter skriver realiaoppgaver innenfor historie eller samtidskunnskap, mens enkelte har valgt emner relatert til religionsvitenskap eller litteraturhistorie. I henhold til fagmiljøet på AHKR har ingen studenter har så langt ytret noe ønske om å skrive en lingvistisk eller filologisk oppgave, men dette presenteres heller ikke som en mulighet på emnesidene.

HIM250 med bacheloroppgavearbeidet kan virke noe løsrevet fra de andre obligatoriske emnene på ARAB-programmet. Emnet har ikke språkkrav og det er ikke noe eget opplegg for BAHF – ARAB -programstudentene. BAHF – ARAB synliggjøres heller ikke på emnesidene. Selv om de respektive fagmiljøene kommuniserer inn ulike muligheter til studentene, virker opplegget for programstudentene fra BAHF – ARAB noe tilfeldig. Som påpekt i programsensurrapporten 2020 er dette uheldig, og det gjenstår å definere BAHF – ARAB-programmets identitet og siktemål mer spesifikt mot noen utvalgte formål. En måte å gjøre dette på er å (gjen)innføre egen bacheloroppgave for BAHF – ARAB, en annen er å skreddersy innholdet i arabiskspesialiseringen mer mot en historisk innretning, en tredje mulighet er å synliggjøre og tydeliggjøre en lingvistisk, filologisk eller litteraturrelatert komponent i HIM250.

ARA211 generelt

ARA211 Tekststudiar i klassisk og moderne standardarabisk er et 15 studiepoengs obligatorisk emne for BAHF – ARAB-programstudenter og undervises om våren (2020-). Programmet legger opp til at studentene tar emnet samtidig som de skriver bacheloroppgave i HIM250. Emnet er åpent for enkeltemnestudenter med nødvendig kompetanse.

I henhold til emnebeskrivelsen skal studentene i ARA211 studentene benytte kunnskapene fra 100-nivået og utdype disse gjennom å arbeide med klassiske og moderne tekst i ulike sjangre. Gjennom arbeid med tekst og sekundærkilder skal studentene få en dypere forståelse for språkssystemet, litteraturhistorie, kultur og samfunn. Emnet skal sette studentene i stand til å lese, forstå, arbeide selvstendig med og oversette til norsk ukjente tekster, gjennom grammatisk innsikt og gjennom å bruke oppslagsverk. Studentene skal også få forståelse for ulike sjangre, kunne lese historiske og teologiske tekster og oppøve seg innsikt i moderne litteraturhistorie.

Emnet er altså særdeles omfattende og søker å gi et innblikk i en lang rekke sjangre med ulike sjangernormer, språklig egenart og litterære tradisjoner. ARA211 skal forberede studentene til å være i stand til å jobbe selvstendig med arabisk materiale, og skal i henhold til emnebeskrivelsen forberede dem til å jobbe med en masteroppgave i arabisk. Denne formuleringen i emnebeskrivelsen er noe utdatert siden det ikke finnes et tilbud om mastergrad i arabisk (opptak avsluttet), men emnet skal fremdeles forberede studentene til å arbeide selvstendig med arabisk tekst og muntlig språk.

ARA211 Pensum

Pensum i emnet består i utdrag fra autentiske tekster innen ulike sjangre. Utvalget har ikke vært gjenstand for store endringer i løpet av den siste fireårsperioden. Tekstutvalget spenner vidt: fra poesi, via religiøse grunntekster, til sakprosa, skjønnlitteratur og pressetekster: førislamsk poesi (Imru l-Qays), Koranen, hadith, sira, moderne sakprosa (Sayyid Qutb), moderne poesi (Jibran Khalil Jibran), moderne fiksjonslitteratur (Nawal al-Sadawi, Abd al-Rahman Munif), pressetekster. I tillegg arbeider studentene med enkelte kapitler fra det læreverket de kjenner godt fra de tidligere emnene: Shultz & Maisel: *Modern standard Arabic : textbook integrating main Arabic dialects* (2013). For de fleste tekstene finnes det tilgjengelig oversettelse til engelsk eller norsk.

Gjennom dette brede spekteret av tekster får studentene et innblikk i sentrale historiske og samtidige sjangre, skrivestiler, tematikker og idiomatikker. De ulike teksttypene bringer også med seg eksempler på ulike grammatikalske problemstillinger, hvorav noen er kjent fra tidligere emner og andre er nye. De får innblikk i enkelte grammatiske fenomener som er sjeldne i moderne standardarabisk, som for eksempel energikusformene. Studentene forventes å kjenne og benytte hjelpemidler og oppslagsverk introdusert i 100-emnene, som standard

ordbøker (Wehr 1994) og grammatikker (Abu Chaqra 2007, Schulz 2004, Ryding 2005). De introduseres i noen grad for standard oppslagsverk innenfor arabiskfilologien (for eksempel Lanes ordbok og Wrights grammatikk), uten at de forventes å arbeide med disse verkene selvstendig.

Flere studenter gir uttrykk for at det er høyt eller for høyt språklig nivå på tekstene. Det er en overgang fra å arbeide med tekstboktekster til autentiske tekster, og ikke alle studenter har nok egenmotivasjon til å gå løs på til dels vanskelige tekster som kanskje oppleves som mindre relevante. Som studentenes tilbakemeldinger viser er det store sprik i hvordan studentene oppfatter tekstutvalget; noen setter stor pris på klassiske tekster, andre vil ha mer moderne. Dette er et klassisk problem innenfor filologisk undervisning, hvor man må arbeide litt med å finne relevansen i tekster fra andre tider og steder. Et stort tidspress kan være et hinder. Lærere kommer med innspill om at i de tilfellene hvor de tar seg tid til å jobbe mer i dybden med tekster og diskutere dem i lys av tekstens og leserens kontekst får de tilbakemeldinger om at studentene får mye ut av tekstlesingen. Det er imidlertid utfordrende å finne nok tid til dette samtidig som man må gjennom en viss mengde tekst for å nettopp ha materiale å diskutere og arbeide med. I denne sammenhengen blir det utfordrende at studentene ikke alltid har en grunnleggende forståelse av fagets identitet som filologisk håndverk i tillegg til å være et ferdighetsfag, og kryssende forventninger kan springe ut av dette.

ARA211 Undervisning

ARA211 har 3x2 undervisningstimer i 12 uker. 6x2 timer er realiaorientert mot litteraturfeltet, 2x2 er viet innføring i akademisk skriving. Øvrige undervisningstimer består i tekstarbeid, med filologisk arbeid fokusert på vokabular, innholdsforståelse, grammatisk analyse, oversettelse og sjangerforståelse. Våren ARA11 var en fast ansatt førsteamanuensis (Esmira Nahri) emneansvarlig og hovedunderviser, mens en stor del av undervisningen tas hånd om av midlertidig engasjerte lærere (Eirik Hovden, Nassim Obeid, samt Eva Håland).

Emnet krever stor grad av egeninnsats fra studentene. Studentene får stort sett detaljerte instruksjoner om innholdet i undervisningen, og forventes å legge ned arbeid i å forberede seg til timene. Det er obligatorisk oppmøte (27 av 36 seminarer). Det er også to obligatoriske øvingsoppgaver, samt en muntlig prøve og en lytteprøve. Noen studenter mener tilbakemeldingene på øvingsoppgavene kunne vært mer utfyllende.

I henhold til tilbakemeldingene opplever studentene emnet som krevende. Det er et stort vokabular og mange tekster. Det er mulig at det ikke er helt samsvar mellom studentenes forventninger og de kravene emnet stiller, og studenter må regne med mye arbeid i et 15-poengsemne. Studentene har også gjerne uklare eller noe kryssende forventninger til arabiskfaget som sådan, både hva angår innhold og arbeidsmengde. Noen mener det er et for stort eller plutselig hopp mellom 100-nivået og 200-nivået, og blir overrasket over de problemstillingene autentiske tekster reiser som de ikke har møtt på tidligere. Det er også spørsmål om vokabularets relevans.

Studentene uttrykker at lærerkollegiet er ujevnt både hva angår pedagogiske metoder og i hvilken grad de er i stand til å gjøre stoffet relevant. Studentene gir generelt gode tilbakemeldinger, men mener også at undervisningen er krevende og noen ganger ufokusert. En gjennomgående tilbakemelding er at engasjerte og kunnskapsrike lærere, gode og utfyllende forklaringer og god tid til studentaktivitet er viktig for deres læring. De gir også uttrykk for at det er viktig med god kommunikasjon på norsk.

ARA211 Eksamen

Den summative vurderingen som avslutter ARA211 består i en 4-timers skriftlig skoleeksamen. Eksamensoppgavene består i å oversette tre kjente og en ukjent tekst fra arabisk til norsk. To oppgaver går ut på å vokalisere tekst, dette er en måte å teste kjennskap til vokabular, men først og fremst grammatikk og den syntaktiske funksjonen til de enkelte ordene. Deretter gis det en oppgave i grammatisk analyse, hvor studentene skal beskrive på norsk viktige morfologiske, fonologiske og syntaktiske trekk ved utvalgte ord og uttrykk i en tekst. Til slutt gis det en teoretisk oppgave med et spørsmål knyttet til litteratur. Eksamen har altså to hovedkomponenter: å vise tekstforståelse gjennom oversettelse og å vise grammatisk forståelse gjennom praktisk vokalisering og teoretisk analyse. Muntlige ferdigheter testes ikke i eksamen i dette emnet, men det er en obligatorisk muntlig prøve. Det gis heller ingen oppgaver hvor studentene skal produsere arabisk tekst.

Enkelte studenter har meldt tilbake at eksamensoppgavene ikke alltid er lett å forstå, eller at kravene som stilles i eksamen er uklare. Noen mener også at det er sprik mellom undervisningen og eksamen.

ARA211 Studentmasse

Høsten 2018 ble 30 studenter tatt opp på BAHF – ARAB-programmet, høst 2019 20 studenter og høst 2020 28 studenter.

Eksamensresultater ARA211:

	Oppmeldt	Oppmøtt	Bestått	Snitt
2018 H	4	1	1	B (B: 1)
2019 H	7	4	3	C (B: 1, C: 1, E: 1, F: 1)
2020 V	9	3	3	B (A: 1, C: 2, F: 1)
2021 V	16	10	9	C (A: 2, B: 2, D: 2, E: 3, F: 1)

Det er relativt stort antall studenter som er oppmeldt til, men som ikke gjennomfører eksamen (30-40%). Fordelingen mellom programstudenter og enkeltemnestudenter fremgår ikke her. Tabellen viser at antallet studenter som har tatt eksamen i ARA211 er økende, fra henholdsvis 1, 4 og 3 i 2018-2020 til 10 våren 2021. Dette viser at det er jevnt god tilstrømning til programmet, men også at det er både frafall underveis i programmet og at det er et sprik mellom de studentene som melder seg opp til emnet ARA211 og de som melder seg opp til eksamen. Eksamensresultatene er fordelt over hele skalaen. Det er imidlertid gode tall for ARA211 våren 2021, og de relativt lavere tallene årene forut kan ha sammenheng med programomleggingen 2018. De studentene som tok eksamen vår 2021 er muligens studenter som startet programmet høsten 2019, men tallene følger ikke den enkelte student for å identifisere fordelingen mellom de mange ulike mulige løpene.

Vurderinger

Tilsøkningen viser at det er stor interesse for arabiskstudiet, både fra programstudenter og enkeltemnestudenter. Det er store variasjoner i motivasjon og forhåndskunnskap hos studentene, og det er et relativt høyt antall emnestudenter. Dette behøver ikke være en ulempe, men det er en tydelig utfordring for å skape en fagidentitet som også kan bidra til et godt læringsmiljø.

I henhold til programbeskrivelsen skal BAHF – ARAB sette studenter i stand til å føre samtaler, lese, skrive og analysere tekster, bruke filologiske hjelpemidler og arbeidsmetoder

og jobbe innenfor fagtradisjonen arabistikk. Det er 85 p. gjennom to år er i knappeste laget for en slik ambisjon. Det er også en diskrepans mellom fagmiljøets kommuniserte forventninger og krav til studentene og studentenes oppfatninger om disse forventningene og kravene, samt evne eller vilje til å møte dem.

Ressurssituasjonen på arabiskfaget er en utfordring. Det er pr i dag halvannen fast stilling + diverse midlertidige engasjerte. De fast ansatte har en særdeles presset arbeidssituasjon. Dette gir verken stabilitet eller tid og ro til å bygge et studentmiljø eller et fagmiljø, og det fører til noen langsiktige utfordringer med å bygge kompetanse, videreutvikle programmet og programfagene. Studieprogrammet har en god og gjennomtekst struktur, men grunnet ressurssituasjonen har gjennomføringen fått noe preg av ad hoc-løsninger og en del tilfeldigheter med for eksempel lærerkrefter. Dette skaper ugunstige situasjoner for studentene på det enkelte kull og forplanter seg til stadig nye kull. Det finnes i kollegiet både evne og vilje, men det må også finnes ressurser til fagutvikling og til å bygge et fagmiljø og et læringsmiljø.

BAHR – ARA er et 3-årig løp, hvor ARA211 og semesteroppgaveskriving regulært kommer i semester 4. I praksis er dermed all arabiskspesialisering lagt til de to første årene av graden, og med mindre studentene velger å bruke semester 5 og/eller 6 til utveksling med arabiskstudier, byr ikke programmet på mer språklig fordypning. Det er ingen obligatorisk utveksling. De introduserende emnene bygger opp språkkompetansen fra null, og det er ikke egentlig før i ARA211 studentene regnes for å ha det nivået som skal til for å arbeide med autentiske og relativt kompliserte, om enn korte, tekster. Emnene gir en bred plattform for siden å forfølge ulike spor, men mulighetene for å forfølge disse sporene er svært begrensede i programstrukturen slik den er nå.

Forslag

Jeg vil her komme med tre forslag på emnenivå, programnivå og revidering av program. Til slutt en anbefaling for neste programsensur.

Revisjon ARA211

Det er viktig å bevare preget av autentiske tekster og historisk og sjangermessig bredde i teksttilfanget, men det bør vurderes om pensum i ARA211 skal revideres med tanke på å

muligens spisse innholdet noe mer og for eksempel relatere teksttilfanget mer spesifikt til relevante tematikker snarere enn sjanger slik at det tydeligere fremstår en rød tråd. ARA211 er det siste obligatoriske arabiskfaget som tilbys innenfor BAHF – ARA-graden. I dette faget skal studentene prøve ut sine oppnådde ferdigheter gjennom å lese, forstå, oversette og reflektere omkring faktiske, historiske og nåtidige tekster. For studentene er det enda mer krevende enn å forholde seg til læreboktekster, men det er også potensielt veldig givende, interessant og inspirerende. For den motiverte og engasjerte studenten kan dette emnet fungere som en slags premie; nå får man endelig nyte fruktene av strevet. Men for mange studenter kan også innholdet i emnet oppleves som overveldende og vanskelig å forholde seg til. Slik faget fremstår i dag gir det et bredt overblikk over den arabiskspråklige skjønnlitteraturen, sakprosaen og religiøse tekster, men dette overblikket er så bredt at det står i fare for å oppleves for sprikende for studentene.

Valgemne på 200-nivå

Innenfor eksisterende BAHF – ARAB-program foreslår jeg at det tilbys minst et valgemne som kan fungere som en fordypning i tillegg til 85 p. obligatoriske språkfag. Emnet kan være rullerende og ta utgangspunkt i lærerkollegiets forskningsinteresser og gå i dybden på noen av problemstillingene som reises for eksempel i ARA115 eller ARA211. I henhold til fagmiljøet har en del studenter vist interesse for fordypning i noen lingvistiske problemstillinger eller noen teksttyper, og det er tidvis arrangert vellykkede lesegrupper utenom de regulære studietilbudene. Det vil være i alles interesse at slike initiativer både fra studentene og lærernes side blir oppmuntret, tilgjengelig for alle interesserte og får uttelling i undervisningsregnskap og studiepoengsutregning gjennom å inngå i strukturen og få eksamensrett. Et slikt valgemne vil kreve noen ekstra ressurser, men det kan være et viktig supplement til den obligatoriske emneporteføljen, være med å bygge fagmiljøet og konsolidere arabiskfagets identitet.

Fireårig bachelorgrad

Som en oppfølging av [Humaniorameldingen](#) (Meld. St. 25 (2016–2017) *Humaniora i Norge*), inviterte daværende forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim 16. september 2021 institusjonene til å søke om fireårig bachelorgrad for særlig krevende språkfag, hvorav

arabisk er eksplisitt nevnt ([brev](#) av 16. september 2021). Jeg anbefaler Universitetet i Bergen å søke om en slik akkreditering for arabisk.

Arabisk er et særlig krevende språkfag fordi studentene i alminnelighet ikke har forkunnskap og fordi det krever tid, ressurser og et forpliktende engasjement å oppnå et ferdighetsnivå hvor man er i stand til å bruke språket i yrkeslivet eller i videre studier. Dessuten utgjør arabiskfilologien en viktig metodologisk innsikt til bruk i relevante emner innen lingvistik, litteraturvitenskap, religionsvitenskap, historie og samfunnsvitenskap. Med fire år til rådighet ville det være naturlig å legge inn obligatorisk utveksling, og helst med påfølgende fordypningsemner tilbake ved studiestedet.

Bachelorgrad i arabisk tilbys i dag bare ved Universitet i Bergen, mens Universitetet i Oslo tilbyr bachelorgrad i Asia og Midtøsten-studier, med studieretningen Midtøstenstudier med arabisk. Områdestudier inneholder både språk, kultur og religion, historiske og samfunnsvitenskapelige perspektiver, og historiefaget har gjerne både en samtidshistoriske og kultur- og religionshistoriske spekter. Språkemnene i de respektive bachelorgradene utgjør omtrent den samme andelen (80 p. UiO, 85 p. UiB), og mens bacheloroppgaven ved UiO tas under emnet MØNA3000 – Bacheloroppgave i Midtøstenstudier, skriver studentene i UiB HIM250 Bacheloroppgåve i Midtaustens historie. Innretningene er i stor grad overlappende, men i nasjonal sammenheng fremstår arabiskfaget i Bergen med en særegen identitet gjennom en etablert og videreført tradisjon for et kombinert ferdighetsorientert og filologisk orientert studie av arabisk, i nær tilknytning til fagmiljøene i Midtøstens historie og religionsvitenskap ved AHKR. For å bevare og videreutvikle denne særegne identiteten vil jeg anbefale Universitet i Bergen å søke om akkreditering for en fireårig bachelorgrad i arabisk. Jeg vil også foreslå at man vurderer å opprette en egen bacheloroppgave i arabisk, eventuelt at man finner en måte å innføre språkkrav i en bacheloroppgave tilknyttet AHKR.

Programsensur

Ved neste programsensur vil jeg foreslå at det settes av tid og ressurser til dybdeintervjuer med et utvalg programstudenter på ulike stadier i studieløpet for å evaluere løpet i sin helhet.